שלא תתחיל מפניך שמא תבוה. לא ידענא מאי קאמר מסתברא כמאן דאמר מסתברא כוותיה ומאי ר"ל דאי נמי בריייתא לא הוה ממרינן לומא דסברא למיתא לשמה קלא כל כך שמא יכוה לי נמי ר"ל הנך תרי בריייתות דמייתי מעיקרא לא מייתי כי רבי חייא ורבי הושעיא: **חד למצוה וחד לעכב.** תימה לי מאי לימטרין קרא לעכב הא מוקה כתיב בפרשה ור"ל דמוקה לא קאי אלא אמעשה קטרת דכל קטורת דכל השנה מיקטרין קרא לעכב ומיהו זה מעין התירוץ דמעיקרא קאמר דחד קרא ליום הכפורים וחד קרא לשאר ימות השנה ומשמע קאמר דתרוייהו דין ביום"כ (ג) דין בשאר ימות השנה: **שהורו הלכה בפני משה רבן.** בפ"כ מיכא פלוגתא דתנאי סובא ס"ט מיעוט מיכא מן דאמר מסיני נטלו [ומיהו דאמרי מפיני] שמעו מתי ימותו שני זקניס הללו ומתי ומתה נעניג את הדור וכו' ובפ' ד' מיתות (סנהדרין דף נב.) נמי מייתי לה ומיכא מן דאמר פרועי רחס היו ומיכא מ"ד שתויי יין היו ומיכא מן דאמר מחוסרי בגדיס היו: וכי

שלא תתחיל מפניך שמא תבוה ת"ר [1]ונתן את הקטורת על האש לפני ה' [ו]שלא יתקן מבחוץ ויכנים [א]להוציא מלבן של צדוקין שאומרים יתקן מבחוץ ויכנים מאי דרוש [2]כי בענן אראה על הכפורת מלמד שיתקן מבחוץ ויכנים אמרו להם חכמים והלא כבר נאמר ונתן את הקטורת על האש לפני ה' אם כן מה ת"ל כי בענן אראה על הכפורת [3]מלמד שנותן בה מעלה עשן ומניין שנותן בה מעלה עשן שנאמר [ו]וכסה ענן הקטורת את הכפורת [ג]הא לא נתן בה מעלה עשן [ז]או שחיסר אחת מכל סמניה חייב מיתה [ה]דקא מעייל ביאה ריקנית אמר רב ששת הכא במאי עסקינן [ו]כגון ששגג בביאה והזיד בהקטרה רב אשי אמר אפילו תימא הזיד בזו [ו]כגון דעייל שתי הקטרות אחת שלימה ואחת חסירה אביאה לא מיחייב דהא עייל ליה שלימה אהקטרה מיחייב דקא מקטר קטורת חסירה אמר מר ומניין שנותן בה מעלה עשן ת"ל וכסה קרא לקרא אמר רב יוסף הכי קאמר אין לי אלא עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה א"ל אביי והא איפכא תניא דתניא נתן בה עיקר מעלה עשן היה מתמר ועולה במקל עד שמגיע לשמי קורה כיון שהגיע לשמי קורה ממשמש ויורד בכותלים עד שנתמלא הבית עשן שנאמר [3]והבית ימלא עשן אלא אמר אביי הכי קאמר אין לי אלא עיקר מעלה עשן עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה רב ששת אמר אין לי אלא אהל מועד [ג]שבמדבר שילה ובית עולמים מניין ת"ל וכסה האי [4]מוכן יעשה לאהל מועד השוכן אתם נפקא אלא הכי קאמר אין לי אלא ביום הכפורים בשאר ימות השנה מניין ת"ל וכסה רב אשי אמר חד למצוה וחד לעכב רבא אמר חד לעונש וחד לאזהרה תניא ר"א אומר ולא ימות עונש כי בענן אראה אזהרה יכול יהיו שניהם אמורין קודם מיתת בני אהרן ת"ל [5]אחרי מות שני בני אהרן יכול יהיו שניהם אמורים אחר מיתת שני בני אהרן ת"ל כי בענן אראה על הכפורת הא כיצד אזהרה קודם מיתה ועונש אחר מיתה מאי תלמודא אמר רבא אמר קרא כי בענן אראה ועדיין לא נראה ואלא מ"ט איענוש [ז]כדתניא ר"א אומר לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש [ו]ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח [ה]אע"פ [ט]שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט: **יצא ובא לו דרך כניסתו:** מנא הני מילי א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן אמר קרא [7]ויבא שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלם וכי מה ענין גבעון אצל ירושלים אלא מקיש יציאתו מגבעון לירושלים לביאתו מירושלים לגבעון מה ביאתו מירושלים לגבעון פניו כלפי במה כדרך ביאתו אף יציאתו מגבעון לירושלים פניו כלפי במה כדרך ביאתו וכן [ח]כהנים בעבודתן [י]ולוים בדוכנן [כ]וישראל במעמדן כשהן נפטרין לא היו מחזירין פניהן והולכין אלא מצדדין פניהן והולכין [ל]וכן תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו וילך אלא מצדד פניו והולך כי הא דר' אלעזר כד הוה מיפטר מיניה דר' יוחנן [מ]כד הוה בעי ר' יוחנן לסגויי הוה גחין קאי ר' אלעזר אדוכתיה עד דהוה מיכסי ר' יוחנן מיניה וכד הוה בעי ר' אלעזר לסגויי הוה אזיל לאחוריה עד דמכסי מיניה דרבי יוחנן רבא כד הוה מיפטר מיניה דרב יוסף הוה אזיל לאחוריה עד [ס]דמנגפן כרעיה ומתווסן אסקופתא דבי רב יוסף דמא אמרו

מסורת אור השלם

1. וְנָתַן אֶת הַקְּטֹרֶת עַל הָאֵשׁ לִפְנֵי יְיָ וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת:
ויקרא טז יג

2. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת:
ויקרא טז ב

3. וַיַּעַנ אֲמוּת הַסִּפִּים מִקּוֹל הַקּוֹרֵא וְהַבַּיִת יִמָּלֵא עָשָׁן:
ישעיהו ו ד

4. וְכִפֶּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם:
ויקרא טז טז

5. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי יְיָ וַיָּמֻתוּ:
ויקרא טז א

6. וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: ויקרא א ז

7. וַיַּעַל שְׁלֹמֹה לְבָמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלַם מִלִּפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּמְלֹךְ עַל יִשְׂרָאֵל:
דברי הימים ב א יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עד כהוס כו' רומהו הס"ד ומ"ש מה"ד עד דמיכסי מיניה לר' יוחנן: (ב) תוס' ד"ה מד כו' דמצוייהו אין ביום הכפורים. נ"ב עיין זבח בשו"ת ב"ח סי' ר"ל:

תורה אור השלם

1. וְנָתַן אֶת הַקְּטֹרֶת עַל הָאֵשׁ לִפְנֵי יְיָ וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת:
ויקרא טז יג

2. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל הַכַּפֹּרֶת:
ויקרא טז ב

3. וַיַּעַנ אֲמוּת הַסִּפִּים מִקּוֹל הַקּוֹרֵא וְהַבַּיִת יִמָּלֵא עָשָׁן:
ישעיהו ו ד

4. וְכִפֶּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם:
ויקרא טז טז

5. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי יְיָ וַיָּמֻתוּ:
ויקרא טז א

6. וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל הָאֵשׁ: ויקרא א ז

7. וַיַּעַל שְׁלֹמֹה לְבָמָה אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן יְרוּשָׁלַם מִלִּפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּמְלֹךְ עַל יִשְׂרָאֵל:
דברי הימים ב א יג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עד כהוס כו' רומהו הס"ד ומ"ש מה"ד עד דמיכסי מיניה לר' יוחנן: (ב) תוס' ד"ה מד כו' דמצוייהו אין ביום הכפורים. נ"ב עיין זבח בשו"ת ב"ח סי' ר"ל:

תום' ישנים

ותיפוק לי' דקא מעייל ביאה ריקנית. דסבירא ליה להאי מקצה כיצד מצי למימר לקמן דאיכא בינייהו [ליכא עיכובא] אין כאן ביאה ריקנית. אי נמי לכולי עלמא ופליגי לרבא ופר על פי הלא נפקא ליה מקרא מחמירא. תימה על מה שגגו בפטום הקטורת והא בריייתא שניה בירושלמי [פ"ד ה"ד] תסר מכל סימן וסימן חו שלא נתן לתוכה מעלה עשן אלא אמאי [אמר] למיכל מממניה (ע"ל) [ג"כ] מייב מיתה, (ע"ל) [ג"כ] זרוק [ושוב] מצות הכנסה יתירה. מאי [הא] למימר מצות הכנסה יתירה, אי דתזיד על הביאה, ואי לשגג בביאה אם מקטיר אפילו אין מקטיר אי נמי מיזדע מיכא. ואומר רבינו דהכנסה היא ביאה שנכנס להיכל בתנס (כמין) [כמו] פועל בכניסתו [מצוי] ומייב מצות ביאה ריקנית. מ"כ. וה"ר מנחם פי' מצות הכנסה יתירה כמו בהכנסה יתירה, כלומר בהכנסה יתירה של יוה"כ שנכנס בה לפני ולפנים, דבהיא דוקא כתיב בה מעלה עשן, ואין נראה דבכל יום נמי הוה [שם] מעלה (שם) עשן ומהאי קרא ודאי לפנים, וה"כ מיזד מיתה נמי ילפינן מיניה, ועוד דבירושלמי מפיקינן פרק טרף בקלפי קמאר ס"ר זעירא עובר מצות הכנסה יתירה, פלוגתא דאי ליכא מיזד הכפורים קאי. ס"ר אלמנן. ועוד קשיא לי, לפי קבלתו שפוכר שגג היה מעלה עשן אלא בשל יום הכפורים מאי הוי דקתמר במשנך יכול שניהם חמורים קודם מיתת בני אהרן, מ"ל לאחרי מות שני בני אהרן, פי' שגג (היה) [היו] נענשין) על מעלה עשן שגג נענוש, ואי מ"ד שגג נענוש [שגג בשל יוה"כ] והשתא דאמרת שניהם חמורים בכפורים היה לאחר כך ומה מפרש ר"[ג], שגג והזיד היה מ"ד [שנטעוו] [שנענשו] על מעלה עשן שגג שמו בקטורת חון ועל זה (היה) [הוה] מפרש שהשוגג נכנס לאחרי מיתה. הנ"ל. **שנאמר והבית ימלא עשן.** אין זה אלא דמיון בעלמא דקרא גבי שרפים כתיב ועל גבי קטורת. **האי מוכן יעשה לאהל מועד נפקא.** לעיל (מד, ע) לא שייך לאקשויי הכי גבי וכל מלאכת לא תעשה בהם אלא לאהל מועד אבל לא בהכנה לא מיירי אלא בהוצאות והקטרות, ועוד דוכן יעשה משמע עשוי אבל לא [יהא] [יהיה] היינו לא יעשה (אלא) [אלא] יהא יכול יהא אחר עמו. וחד **לעבב.** ופ"ג דכתיב עיכובא במה שנעשה בגגדי לבן בפנים לכולי עלמא, הכא לא שייך למימר הכי, שמקו[ן] הקטורת אין בו כיוס אלא מלמעלה, וכן משמע לקמן גבי שני שעירי [סב, ב] דלא מפקינן עיכובא במה שנעשה בחוץ, ואין לומר דהכא נמי שנעשה בחוץ [ו]לקמיה קאמר. **ונתנו בני אהרן הכהן אש.** ופ"ג דמוקמי ליה לעיל גבי כפת הלבונה ממזבח החיצון מ"מ ה"ל דבכל מקום מצוה להביא מן ההדיוט. **אע"פ שהאש יורד מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט.** הקשה ה"ר (אלעזר) [אלמנן] והלא קטורת היה על המזבח הפנימי ומזבח החיצון הוה כהדוס אבל על מזבח הפנימי לא היה שם אלא מן הנמלים של מזבח החיצון, ול"ל דבינו כי קטורת נתנו היה שעשו על מזבח החיצון כדלקמיכן במדבר שתיתי ייני עם תלגי בקטורת ניחוס שהיה על מזבח החיצון עם שאר קרבנות בשבל חיצון של ישראל, ומהאי טעמא נמי לא מיקטיר למה יהו אם שתי מחתות בקטורת ומה [למה היה שם] מחתות (כו') [כלל] יותר משאר קטורת שבכל יום שהיה על גב מזבח הפנימי, לפיכך למימר דהוקמא שעה היתה להיות בשתי מחתות ולא קטורת היה על המזבח הפנימי ומזבח החיצון, ומיהו לא פליגי דלעיל (במו"כ) שבפנים מתו ואם כן הלכו להקטיר בפנים ופליגי אהך דהכא כי אם של שמים לא היה שם, ומיהו הא ודאי הוקמא שעה היתה ממה שהיה לריך מחתה.

מוסף רש"י

שלא יתקן. הקטורת מלא תפניס ביוה"כ על המתמה כדכתיב ומלא תפניו וגו' ונתן את הקטורת על האש לפני ה' כלומר, הבא אש לפני ה' ואחר כך תן עליה הקטורת. כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שנותן בקטורת סם שהוא מעלה עשן, להוציא מליבן של צדוקין, שנאמר כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שמתקן מבחוץ ומכנים כשהעשן עולה כולה. ותריצנה הכי ונתן את הקטורת על האש לפני ה', כי בענן אראה על הכפורת. אין לי אלא עיקר מעלה עשן. כלומר, השורש שהוא חזק שהוא מתמר ועולה כמקל עד שמגיע לשמי קורה, וכיון שהיה מגיע לשמי קורה היה ממשמש בכתלים ויורד עד שנתמלא הבית עשן שנאמר ומילא הבית את הענן וגו'. אין לי אלא עיקר מעלה עשן, [עלה] מעלה עשן שחוקה מנא לן. ת"ל וכסה ענן הקטורת וגו', כלומר כיון שהיא שחוקה נתערבה ונתכסת. ואסקה רב אשי הני תרי קראי חד למצוה וחד לעכב. **רבא** אמר כי בענן אראה על הכפורת לאזהרה. וכסה ענן הקטורת את הכפורת אשר על העדות ולא ימות לעונש. ואי איפשר לומר כי שניהם נאמרו קודם מיתת בני אהרן, דהא אחרי מות שני בני אהרן כתוב. אלא כי בענן אראה על הכפורת קודם מיתת בני אהרן, דדייקינן אראה מכלל שעדיין לא נראה. וכסה ענן הקטורת אחר מיתתם. אם כן עדיין לא פירש העונש למה נענשו מפני שהורו הלכה לפני משה רבן, אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. **והא** דאמר למעלה או שחיסר אחת מסממניה חייב מיתה. ואקשינן ותיפוק ליה דכיון דאינה עשויה כהילכתה כאילו אינה קטורת, ונמצאת ביאתן בלא עבודה. וכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש ולא ימות. **ופירק** רב אשי כגון דעייל שתי קטורות אחת שלמה ואחת חסירה, אביאה לא מחייב דהא עייל ליה שלימה, אהקטרה הוא דמחייב דקא מקטיר וכסה ענן הקטורת את הכפורת, מלמד שנותן בקטורת סם שהוא מעלה עשן, להוציא מליבן של צדוקין, שנאמר כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שמתקן מבחוץ ומכנים כשהעשן עולה כולה. ותריצנה הכי ונתן את הקטורת על האש לפני ה', כי בענן אראה על הכפורת. אין לי אלא עיקר מעלה עשן, [עלה] מעלה עשן שחוקה מנא לן. ת"ל וכסה ענן הקטורת וגו', כלומר כיון שהיא שחוקה נתערבה ונתכסת. ואסקה רב אשי הני תרי קראי חד למצוה וחד לעכב. **רבא** אמר כי בענן אראה על הכפורת לאזהרה. וכסה ענן הקטורת את הכפורת אשר על העדות ולא ימות לעונש. ואי איפשר לומר כי שניהם נאמרו קודם מיתת בני אהרן, דהא אחרי מות שני בני אהרן כתוב. אלא כי בענן אראה על הכפורת קודם מיתת בני אהרן, דדייקינן אראה מכלל שעדיין לא נראה. וכסה ענן הקטורת אחר מיתתם. אם כן עדיין לא פירש העונש למה נענשו מפני שהורו הלכה לפני משה רבן, אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. **והא** דאמר למעלה או שחיסר אחת מסממניה חייב מיתה. ואקשינן ותיפוק ליה דכיון דאינה עשויה כהילכתה כאילו אינה קטורת, ונמצאת ביאתן בלא עבודה. וכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש ולא ימות. **ופירק** רב אשי כגון דעייל שתי קטורות אחת שלמה ואחת חסירה, אביאה לא מחייב דהא עייל ליה שלימה, אהקטרה הוא דמחייב דקא מקטיר וכסה ענן הקטורת את הכפורת, מלמד שנותן בקטורת סם שהוא מעלה עשן, להוציא מליבן של צדוקין, שנאמר כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שמתקן מבחוץ ומכנים כשהעשן עולה כולה. ותריצנה הכי ונתן את הקטורת על האש לפני ה', כי בענן אראה על הכפורת. אין לי אלא עיקר מעלה עשן, [עלה] מעלה עשן שחוקה מנא לן. ת"ל וכסה ענן הקטורת וגו', כלומר כיון שהיא שחוקה נתערבה ונתכסת. ואסקה רב אשי הני תרי קראי חד למצוה וחד לעכב. **רבא** אמר כי בענן אראה על הכפורת לאזהרה. וכסה ענן הקטורת

עין משפט נר מצוה

נא א מיי' פ"ג מהלכות עבודת יוה"כ הלכה ז:

נב ב מיי' פ"ג מהלכות כלי המקדש הלכה ב ג סמג עשין קמז:

נג ג מיי פ"ב מהלכות עבודת יוה"כ הלכה כה:

נד ד [מיי' פ"ג מהלכות כלי המקדש הלכה ח]:

נה ה ו ז מיי פ"ב מהלכות עבודת יוה"כ הלכה כה:

נו ח מיי' פ"ג מהלכות תמידין הלכה ז:

נז ט י כ מיי' פ"ז מהל' בית הבחירה הלכה ד:

נח ל מ מיי' פ"ב מהלכות מ"א הלכה ו טוש"ע י"ד סי' רמב סעיף טו [ובא לגלפס קידושין פ"ו דף לכ]. [סי' תרי"ג] וש"ג הגירסא בעין לפני רבינו ס"ם סימן נג]:

מוסף רבינו חננאל

ת"ר ונתן את הקטרת על האש לפני ה'. כלומר, הבא אש לפני ה' ואחר כך תן עליה הקטורת. כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שנותן בקטורת סם שהוא מעלה עשן, להוציא מליבן של צדוקין, שנאמר כי בענן אראה על הכפורת, מלמד שמתקן מבחוץ ומכנים כשהעשן עולה כולה. ותריצנה הכי ונתן את הקטורת על האש לפני ה', כי בענן אראה על הכפורת. אין לי אלא עיקר מעלה עשן. כלומר, השורש שהוא חזק שהוא מתמר ועולה כמקל עד שמגיע לשמי קורה, וכיון שהיה מגיע לשמי קורה היה ממשמש בכתלים ויורד עד שנתמלא הבית עשן שנאמר ומילא הבית את הענן וגו'. אין לי אלא עיקר מעלה עשן, [עלה] מעלה עשן שחוקה מנא לן. ת"ל וכסה ענן הקטורת וגו', כלומר כיון שהיא שחוקה נתערבה ונתכסת. ואסקה רב אשי הני תרי קראי חד למצוה וחד לעכב. **רבא** אמר כי בענן אראה על הכפורת לאזהרה. וכסה ענן הקטורת את הכפורת אשר על העדות ולא ימות לעונש. ואי איפשר לומר כי שניהם נאמרו קודם מיתת בני אהרן, דהא אחרי מות שני בני אהרן כתוב. אלא כי בענן אראה על הכפורת קודם מיתת בני אהרן, דדייקינן אראה מכלל שעדיין לא נראה. וכסה ענן הקטורת אחר מיתתם. אם כן עדיין לא פירש העונש למה נענשו מפני שהורו הלכה לפני משה רבן, אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. **והא** דאמר למעלה או שחיסר אחת מסממניה חייב מיתה. ואקשינן ותיפוק ליה דכיון דאינה עשויה כהילכתה כאילו אינה קטורת, ונמצאת ביאתן בלא עבודה. וכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש ולא ימות. **ופירק** רב אשי כגון דעייל שתי קטורות אחת שלמה ואחת חסירה, אביאה לא מחייב דהא עייל ליה שלימה, אהקטרה הוא דמחייב דקא מקטיר קטורת חסירה אמר מר ומניין שנותן בה מעלה עשן ת"ל וכסה קרא לקרא אמר רב יוסף הכי קאמר אין לי אלא עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה א"ל אביי והא איפכא תניא דתניא נתן בה עיקר מעלה עשן היה מתמר ועולה במקל עד שמגיע לשמי קורה כיון שהגיע לשמי קורה ממשמש ויורד בכותלים עד שנתמלא הבית עשן שנאמר [3]והבית ימלא עשן אלא אמר אביי הכי קאמר אין לי אלא עיקר מעלה עשן עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה רב ששת אמר אין לי אלא אהל מועד [ג]שבמדבר שילה ובית עולמים מניין ת"ל וכסה האי [4]מוכן יעשה לאהל מועד השוכן אתם נפקא אלא הכי קאמר אין לי אלא ביום הכפורים בשאר ימות השנה מניין ת"ל וכסה רב אשי אמר חד למצוה וחד לעכב רבא אמר חד לעונש וחד לאזהרה תניא ר"א אומר ולא ימות עונש כי בענן אראה אזהרה יכול יהיו שניהם אמורין קודם מיתת בני אהרן ת"ל [5]אחרי מות שני בני אהרן יכול יהיו שניהם אמורים אחר מיתת שני בני אהרן ת"ל כי בענן אראה על הכפורת הא כיצד אזהרה קודם מיתה ועונש אחר מיתה מאי תלמודא אמר רבא אמר קרא כי בענן אראה ועדיין לא נראה ואלא מ"ט איענוש [ז]כדתניא ר"א אומר לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש [ו]ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח [ה]אע"פ [ט]שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט: **יצא ובא לו דרך כניסתו:** מנא הני מילי א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן אמר קרא [7]ויבא שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלם וכי מה ענין גבעון אצל ירושלים אלא מקיש יציאתו מגבעון לירושלים לביאתו מירושלים לגבעון מה ביאתו מירושלים לגבעון פניו כלפי במה כדרך ביאתו אף יציאתו מגבעון לירושלים פניו כלפי במה כדרך ביאתו וכן [ח]כהנים בעבודתן [י]ולוים בדוכנן [כ]וישראל במעמדן כשהן נפטרין לא היו מחזירין פניהן והולכין אלא מצדדין פניהן והולכין [ל]וכן תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו וילך אלא מצדד פניו והולך כי הא דר' אלעזר כד הוה מיפטר מיניה דר' יוחנן [מ]כד הוה בעי ר' יוחנן לסגויי הוה גחין קאי ר' אלעזר אדוכתיה עד דהוה מיכסי ר' יוחנן מיניה וכד הוה בעי ר' אלעזר לסגויי הוה אזיל לאחוריה עד דמכסי מיניה דרבי יוחנן רבא כד הוה מיפטר מיניה דרב יוסף הוה אזיל לאחוריה עד [ס]דמנגפן כרעיה ומתווסן אסקופתא דבי רב יוסף דמא אמרו

את הכפורת אשר על העדות ולא ימות לעונש. ואי איפשר לומר כי שניהם נאמרו קודם מיתת בני אהרן, דהא אחרי מות שני בני אהרן כתוב. אלא כי בענן אראה על הכפורת קודם מיתת בני אהרן, דדייקינן אראה מכלל שעדיין לא נראה. וכסה ענן הקטורת אחר מיתתם. אם כן עדיין לא פירש העונש למה נענשו מפני שהורו הלכה לפני משה רבן, אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. **והא** דאמר למעלה או שחיסר אחת מסממניה חייב מיתה. ואקשינן ותיפוק ליה דכיון דאינה עשויה כהילכתה כאילו אינה קטורת, ונמצאת ביאתן בלא עבודה. וכתיב ואל יבא בכל עת אל הקודש ולא ימות. **ופירק** רב אשי כגון דעייל שתי קטורות אחת שלמה ואחת חסירה, אביאה לא מחייב דהא עייל ליה שלימה, אהקטרה הוא דמחייב דקא מקטיר קטורת חסירה אמר מר ומניין שנותן בה מעלה עשן ת"ל וכסה קרא לקרא אמר רב יוסף הכי קאמר אין לי אלא עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה א"ל אביי והא איפכא תניא דתניא נתן בה עיקר מעלה עשן היה מתמר ועולה במקל עד שמגיע לשמי קורה כיון שהגיע לשמי קורה ממשמש ויורד בכותלים עד שנתמלא הבית עשן שנאמר [3]והבית ימלא עשן אלא אמר אביי הכי קאמר אין לי אלא עיקר מעלה עשן עלה מעלה עשן מניין ת"ל וכסה רב ששת אמר אין לי אלא אהל מועד [ג]שבמדבר שילה ובית עולמים מניין ת"ל וכסה האי [4]מוכן יעשה לאהל מועד השוכן אתם נפקא אלא הכי קאמר אין לי אלא ביום הכפורים בשאר ימות השנה מניין ת"ל וכסה רב אשי אמר חד למצוה וחד לעכב רבא אמר חד לעונש וחד לאזהרה תניא ר"א אומר ולא ימות עונש כי בענן אראה אזהרה יכול יהיו שניהם אמורין קודם מיתת בני אהרן ת"ל [5]אחרי מות שני בני אהרן יכול יהיו שניהם אמורים אחר מיתת שני בני אהרן ת"ל כי בענן אראה על הכפורת הא כיצד אזהרה קודם מיתה ועונש אחר מיתה מאי תלמודא אמר רבא אמר קרא כי בענן אראה ועדיין לא נראה ואלא מ"ט איענוש [ז]כדתניא ר"א אומר לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש [ו]ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח [ה]אע"פ [ט]שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט: **יצא ובא לו דרך כניסתו:** מנא הני מילי א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן אמר קרא [7]ויבא שלמה לבמה אשר בגבעון ירושלם וכי מה ענין גבעון אצל ירושלים אלא מקיש יציאתו מגבעון לירושלים לביאתו מירושלים לגבעון מה ביאתו מירושלים לגבעון פניו כלפי במה כדרך ביאתו אף יציאתו מגבעון לירושלים פניו כלפי במה כדרך ביאתו וכן [ח]כהנים בעבודתן [י]ולוים בדוכנן [כ]וישראל במעמדן כשהן נפטרין לא היו מחזירין פניהן והולכין אלא מצדדין פניהן והולכין [ל]וכן תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו וילך אלא מצדד פניו והולך כי הא דר' אלעזר כד הוה מיפטר מיניה דר' יוחנן [מ]כד הוה בעי ר' יוחנן לסגויי הוה גחין קאי ר' אלעזר אדוכתיה עד דהוה מיכסי ר' יוחנן מיניה וכד הוה בעי ר' אלעזר לסגויי הוה אזיל לאחוריה עד דמכסי מיניה דרבי יוחנן רבא כד הוה מיפטר מיניה דרב יוסף הוה אזיל לאחוריה עד [ס]דמנגפן כרעיה ומתווסן אסקופתא דבי רב יוסף דמא אמרו

ט) כיולמלמי לפניו הגי' טוהרה כנגלו וגי' רבינו בגולגו והוא הנכון.

[ולהקטיר] (ו)בתחתה בשביל שהיה על מזבח החיצון, ומיהו ליכא תנא דתימר דהוקמא שעה היתה להיות בשתי מחתות (כו') [כלל] יותר משאר קטורת שבכל יום שהיה על גב מזבח הפנימי, לפיכך למימר דהוקמא שעה היתה להיות בשתי מחתות ולא קטורת היה על המזבח הפנימי ומזבח החיצון, ומיהו לא פליגי דלעיל (במו"כ) שבפנים מתו ואם כן הלכו להקטיר בפנים ופליגי אהך דהכא כי אם של שמים לא היה שם, ומיהו הא ודאי הוקמא שעה היתה ממה שהיה לריך מחתה.